

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE

ЗАКОНОДАВНО – ПРАВНО ОДЈЕЉЕЊЕ
ОДСЈЕК ЗА РАД СА ПОСЛАНИЦИМА

Број: 02/4.02-1173/17
Датум: 12. јуна 2017. године

КОМПАРАТИВНО ИСТРАЖИВАЊЕ ИНТЕРНЕТ ПРЕДСТАВЉАЊА
АКТИВНОСТИ ПАРЛАМЕНТА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ, СРБИЈИ,
ХРВАТСКОЈ И ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

ИСТРАЖИВАЊЕ ПРИПРЕМИЛА:
Драгана Гогић

Истраживање не одражава званичан став Народне скупштине Републике Српске.

САДРЖАЈ

УВОД.....	3
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА	4
<i>Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине</i>	<i>4</i>
<i>Парламент Федерације Босне и Херцеговине.....</i>	<i>5</i>
<i>Народна скупштина Републике Српске.....</i>	<i>5</i>
<i>Вијеће народа Републике Српске.....</i>	<i>6</i>
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	7
<i>Народна скупштина Републике Србије.....</i>	<i>7</i>
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА.....	8
<i>Хрватски сабор</i>	<i>8</i>
ЕВРОПСКА УНИЈА.....	9
<i>Европски парламент.....</i>	<i>9</i>
ЗАКЉУЧАК.....	10
ИЗВОРИ ПОДАТАКА	11

УВОД

У седамнастој години двадесет првог вијека, години и вијеку размјене информација великим брзином и невјероватним могућностима доступности, интернет као глобална, јавно доступна мрежа има улогу онога ко то чини остваривим. Савремени начини комуникације, јавности и отворености рада законодавне и извршне власти широм свијета, утицали су да и парламенти изаберу опцију јавног представљања себе и свога рада и на интернету.

Парламенти користе интернет странице како би се званично представили.

Идентитет парламената на интернету представља се сликама, текстовима, аудио и/ или видео садржајима који помажу онима који посјећују званичне интернет странице да стекну мишљење, ступе у контакт или добију тражене информације. Праћењем активности парламената на званичној интернет страници могу се добити и информације шта изабрани представници раде током свог мандата.

Осим на званичним интернет страницама, поједини парламенти своје активности представљају и на твiter, фејсбук и јутјуб налозима. Овај вид представљања показао се нарочито значајним и корисним, с обзиром на старосну структуру корисника наведених друштвених мрежа и сервиса, али и с обзиром на потребу информсања медија и јавности уопште.

Представљање активности парламената на интернет страници уређено је законима и правилницима, којима је прописано који садржаји су у којој мјери и на који начин доступни на интернету.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине

Званична интернет страница Парламентарне скупштине нуди преглед активности оба дома (Дома народа и Представничког дома), одабиром опције сједнице. Ту се налази информација о одржаним и сједницама у току. Информацију чини дневни ред, обраћање делегата, односно народних посланика. Постоје и резултати гласања у оквиру којих се може видјети на који начин су делегати/ народни посланици гласали. Посебан вид активности су питања делегата/ народних посланика, која одражавају страначко/ политичко или питање грађана (достављено делегату/ народном посланику) о одређеној теми из домена законодавне и извршне власти.

Кроз преглед аката и других прописа, видљива је активност делегата/ народних посланика у процесу доношења законског прописа или другог акта, почев од начина на који се покреће процедура доношења закона или другог акта, преко амандманског или дјеловања кроз дискусију у начелу и/ или појединостима, па све до усвајања прописа.

Кроз интернет приказ говора и обраћања делегата/ народних посланика предсједника, замјеника и чланова одређених комисија, може се стећи увид о активностима на различитим састанцима и по различitim питањима из надлежности комисије коју представљају.

Интернет страница нуди и информацију о организовању, одржавању и учествовању народних посланика и јавности у јавним расправама, кроз позиве комисија и извјештаје о одржаној јавној расправи.

На интернет страници Парламента постоји могућност да се заинтересованим грађанима достављају дневне информације о активностима путем њузлетера (енг. newsletter), попуњавањем обрасца на интернет страници.

Кроз активности парламентарне библиотеке и истраживачког сектора народним посланицима/ делегатима и грађанима је доступан библиотечки фонд и истраживачки радови. Попуњавањем обрасца доступног на интернет страници, могуће је користити и посуђивати књиге, брошуре и монографије Библиотеке, као и истраживачке радове.

Интернет страница нуди и информације о Центру за посетиоце и отвореном парламенту. Активности садржане у информацији омогућавају грађанима да након пријаве путем обрасца на интернет страници договоре посете Парламенту, користећи доступан материјал и простор за разгледање.

У Босни и Херцеговини постоји значајан број дипломатских представништава и мисија међународне заједнице. Активности у вези са овом врстом рада Парламента представљене су у дијелу међународне активности. Кроз извјештаје о активностима могу се добити информације о одржаним скуповима у земљи и иностранству на којима су учествовали чланови комисија Парламента, као и стручна служба.

Заједничка тијела и остала радна тијела оба дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине имају опцију: пошаљите питање на која секретари и чланови заједничких и осталих радних тијела достављају одговоре. Постоји и могућност интернет прегледа често постављаних питања, која се односе на историјат,

надлежности и активности, начин сазивања и одржавња сједница, процедуру сазивања сједница и усвајања аката, те надлежности и активности комисија Парламента.

Служба Парламента путем интернета обавља и активност пријема и обраде захтјева за доступност информацијама. У Водичу за приступ информацијама, такође доступном на интернет страници, могу се добити информације о којим сегментима рада Парламента, под којим условима и на који начин су подаци доступни.

Парламент Федерације Босне и Херцеговине

Активности Представничког дома на интернет страници видљиве су у опцијама прегледа сједница по сазивима. Преглед заказаних сједница садржава попис закона и других аката који ће бити разматрани. Надаље, слиједе активности разматрања и усвајања аката, по сједницама и сазивима.

Активности Дома народија су представљене као и активности Представничког дома, с тим да овај дом има и опцију прегледа прописа који су у процедуре.

Дом народија своје активности представља и кроз позиве сједницама, материјале у процедуре, усвојене материјале и преглед одговора на делегатска питања и иницијативе, те транскрипте о чему је расправљано или ће се расправљати.

У одговорима на питања и иницијативе добијају се потребне информације о питањима од значаја за одређена законска рјешења или питања из свакодневног живота грађана.

Грађани могу попуњавањем обрасца на интернет страници добијати најновије информације у вези са радом Парламента, путем опције њузлетер (енг. newsletter).

Народна скупштина Републике Српске

Активности Народне скупштине Републике Српске на званичној интернет страници представљене су у активностима предсједника и потпредсједника Народне скупштине, народних посланика, те сједницама одбора и комисија, као и пријемима домаћих и страних делегација код носилаца функција у Народној скупштини. Свака од наведених активности попраћена је саопштењем које садржи информацију о саставу делегација приликом сусрета, мјесту одржавања и теми састанка. Ове врсте активности односе се и на сједницу Колегијума, пријем делегација из земље, било да су политичка или законодавна питања посериједи, али и пријем иностраних дипломатских и међународних делегација. Клубови посланика обично објављују своје активности у вези са одржавањем сједница клуба, као и неким другим активностима које су у вези са обављањем функције народног посланика.

Најзначајнија активност Народне скупштине је сједница Народне скупштине и у вези са тим на интернет презентацији се објављују предложени и усвојени дневни ред, материјали за конкретну сједницу и записници са сједница Народне скупштине.

Кроз интернет преглед отвореног парламента може се видјети начин гласања

народних посланика о актима датим на гласање. Интернет страница пружа и могућност праћења преноса сједнице уживо (енг. on-line), на јутјубу.

У опцији посланичка питања, јавности су доступни одговори на питања народних посланика по сједницама. Постоји и опција бирања: посланичка питања крај сваког имена и презимена народног посланика и ту се може добити информација о постављеном питању и добијеном одговору. Посланичка питања Влади и надлежним институцијама постављају народни посланици. Грађани могу путем мејла доступног на интернет страницама доставити питање народном посланику и тражити да народни посланик у њихово име постави питање Влади и/или надлежним институцијама. Појединачне активности народних посланика такође се објављују на званичној интернет страници, у зависности од тога да ли постоји сагласног народног посланика о објави активности на интернет страници Народне скупштине

На интернет страници је понуђен и преглед усвојених аката, закона у процедури, те аутентично тумачење, јавне и стручне расправе. У опцији јавна и стручна расправа нуди се попис аката која се у упућују на јавну или стручну расправу, уз објаву закључка о стручној, односно јавној расправи. Овдје се налази и попис усвојених закључака и одлука, по сједницама, као и осталих аката: декларација, резолуција, програма, планова и буџета.

Активности радних тијела су представљене кроз извјештаје са одржаних сједница одбора и комисија, као и округлих столова, тематских сједница и јавних расправа.

Активности међународне сарадње доступне су у виду информација о сарадњи са ОЕБС-ом и ЕУ активностима, које садржавају преглед стручних и парламентарних посјета народних посланика и службе Народне скупштине парламентима земаља у региону и свијету, као и пријема истих у сједишту Скупштине.

На интернет страници се налазе и информације о програму стажирања у Народној скупштини, којим је пружена могућност студентима завршних година и асполвентима одређених факултета да се, кроз активности дефинисане овим програмом, упознају са радом највишег законодавног тијела у Републици Српској.

Вијеће народа Републике Српске

Активности Вијећа народа на интернет страници су представљене кроз информације о одржавању сједница клубова делегата, Заједничке комисије и сједница Вијећа народа.

Интернет страница садржи и могућности прегледа дневног реда за предстојећу сједницу, као и материјала. У прес кутку је могуће прегледати саопштења и најаве о предстојећим активностима руководства, делегата и клубова делегата у Вијећу народа Републике Српске.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Народна скупштина Републике Србије

Званична интернет страница Народне скупштине Републике Србије има конекцију на јутјуб, фејсбук и твiter налоге. На поменутим друштвеним мрежама и сервисима су садржаји и информације о којима се Народна скупштина изјашњава, а које су од важности за грађане и ширу јавност. На друштвеним мрежама је отворена могућност да и грађани изражавају своје мишљење о одређеном питању. Сервиси нуде могућност објављивања видео записа са сједнице Народне скупштине, а најчешће су видљиве конференције за новинаре клубова посланика и народних посланика.

Званична интернет страница има и опцију њузлетер (енг. newsletter), на којој грађани могу да попуне образац и на мејл добијају дневне информације о активностима Народне скупштине.

Такође, активности Народне скупштине су видљиве и кроз преносе сједница Народне скупштине, сједница одбора и осталих радних тијела и јавних слушања, али и конференција за штампу. На овај начин се директно долази до тражених информација и стиче увид у конкретан рад народних посланика и радних тијела.

Представљањем рада радних тијела кроз саопштења о одржаним сједницама видљиве су активности чланова одбора у оквиру њихове надлежности по одређеном питању.

Донесена акта Народне скупштине су завршна фаза активности народних посланика у вези са разматрањем предложених аката. Поред усвојених аката, на интернет страници су доступна и акта у процедури, као и остала акта: одлуке, закључци, извјештаји, резолуције, декларације.

Међународна сарадња Народне скупштине представљена је на интернет страници кроз преглед најава сједница, сусрета и саопштења након учествовања делегације Народне скупштине на састанцима са међународним парламентарним институцијама, представничким тијелима других држава и студијским посјетама.

Грађани могу на интернет страници постављати питања предсједнику, потпредсједницима и народним посланицима, као и упућивати иницијативе, петиције, представке и приједлоге о питањима за која сматрају да им је важно добити одговор.

Народна скупштина Републике Србије има Едукативни центар којем је омогућен приступ путем интернет странице. Програми Едукативног центра на интернету су представљени тако да: омогућавају грађанима да изразе своје интересовање посјетом Народној скупштини; поставе питање и учествују у разговорима на форумима (фејсбук), као и могућношћу симулације сједнице Народне скупштине.

Особе са инвалидитетом на интернет страници имају информацију о приступачности зграде Народне скупштине Републике Србије.

РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Хрватски сабор

Активности Сабора представљене су на интернет страници кроз активности предсједника и потпредсједника Сабора, као и народних посланика.

Кроз саопштења, најаву активности и говоре доступне на интернет страници, могу се видjetи активности предсједника Сабора у смислу контаката са домаћим и иностраним представницима из сфере привредног, политичког и јавног живота уопште. На интернет страници је могуће наћи и податке о Дану отворених врата Сабора, као и начину интернет пријаве. Грађани тада могу ступити у просторије Сабора, које иначе нису намијењене за посјету. Том приликом грађани постављају питања и добијају одговоре о надлежностима и начину рада Сабора.

На јутјуб каналу је могуће пратити уживо сједнице Сабора, као и остале активности.

Активности народних посланика заступљене су у форми саопштења и обавјештавају јавност о њиховим учешћима на састанцима, скupovima, раду радних тијела и неким другим питањима из домена њиховог рада.

Радна тијела своје активности представљају у прегледу дневног реда сједница; записника са сједница у којима се може видjetи ток дискусије и доношења одлука; преносу сједница и у саопштењима о предстојећим и одржаним сједницама радних тијела.

Акта Сабора су на интернет страници представљена подацима о сазиву, називу, које читање је у току, називу предлагача и да ли је акт усвојен или не.

Активности Сабора у европским пословима представљене су кроз активности одбора за европске послове, такође представљене на интернет страници. На интернет страници је и Билтен "Европски послови у Хрватском сабору", и из њега се могу добити информације о активнистима народних посланика у подручју европских послова. Такође, могу се прегледати информације о одржаним и предстојећим конференцијама и састанцима.

ЕВРОПСКА УНИЈА

Европски парламент

Активности Европског парламента представљене су на интернет страници у оквиру европарл те-ве (енг. EuroparlTV). Овај програм пружа могућност информисања о активности Парламента и начину на који чланови Парламента обликују политику и доносе законе, одлуке и друга акта. Такође, могу се прочитати и различите вијести о активностима Парламента и парламентарцима, као и погледати образовни видео снимци. Програм европарл те-ве је доступан у различитим форматима преко интернет базе података и у целости је повезан са друштвеним мрежама. Програм је могуће пратити и уживо (енг. on-line). Такође, нуди и могућност контакта са тимом европарл те-ве и путем твитера.

Интернет страница омогућава добијање информација на мејл заинтересованих, те опције учествовања у коментарисању и праћењу активности Парламента на фејсбуку и твитеру. Европски парламент има и свој блог. Информације на блогу и друштвеним мрежама тичу се питања о којима Парламент расправља и доноси одлуке. Европски парламент има конекцију са многобројним друштвеним мрежама.

У дијелу интернет странице под називом на вашој услуги, нуде се информације о начину на који се може остати информисан о раду Парламента, грађанима се предлаже да изразе своје мишљење и доставе га Парламенту, као и да провјере своје могућности о раду у Парламенту, са парламентарцима, кроз посјете и обуке у Парламенту. Тинк тенк (енг. Think Tank) је скуп докумената који помажу у обликовању новог законодавства ЕУ и дио је истраживачке службе Парламента која се бави припремом и објавом радова у вези са актима и одлукама које доноси Парламент, и доступни су на интернет страници.

У дијелу представљања сједница Парламента постоје подаци о сједницама у току, статусу појединачних питања (у којој фази су израде и усвајања), као и преглед питања и изјава о разним питањима која Парламент разматра.

ЗАКЉУЧАК

Предметно истраживање је засновано на проучавању званичних интернет страница наведених парламената ради уочавања сличности и разлика у интернет представљању активности парламената.

Показало је да је садржај интернет странице парламената сличан. На свим интернет страницама су примјетни основни подаци о парламенту, саставу, радним тијелима, актима која су доносена и која су у процедури и сједницама које су у припреми или току, или које су одржане. Све интернет странице имају линкове и контакт путем адресе, мејла и/ или телефона и факса.

Савремени начин живота и комуникација и парламенту су отворили врата за транспарентније и непосредније остваривање контаката, давање информација и представљање. Оно се огледа управо и у интернет представљању активности парламената.

Вијести, најновије вијести и најава предстојећих догађаја у свим парламентима су представљени на исти или сличан начин. Интернет страница Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Народне скупштине Републике Србије и Европског парламента даје могућност заинтересованима да добијају ажуриране информације путем парламентарног њузлетера (енг. newsletter).

Директни приједлози и иницијативе грађана су могуће и путем интернет страница парламената. Парламенти у Босни и Херцеговини дају ту могућност грађанима путем слања мејла надлежном одбору који се бави питањима приједлога и представки, док на званичној интернет страници Народне скупштине Републике Србије постоји посебно мјесто под називом: иницијативе, петиције, представке и приједлози. Европски парламент је отишао и корак даље и позива грађане, кроз опцију парламент вама на услуги, на активнију улогу у животу Парламента, кроз давање приједлога и препорука и покретање иницијатива.

Званична интернет страница Народне скупштине Републике Србије и Европског парламента има конекцију са јутјубом, фејсбуком и твiterом. Народна скупштина Републике Српске и Хрватски сабор имају уживо (енг. on-line) пренос сједница Народне скупштине, односно Сабора.

На основу претходно наведеног, може се рећи да је онлајн идентитет (енг. on-line identity) и начин представљања парламената на интернету одраз појединачног уређења и начина рада парламента и потреба и интересовања грађана које заступају.

ИЗВОРИ ПОДАТАКА

1. www.parlament.ba
2. www.parlamentfbih.gov.ba
3. www.narodnaskupstinars.net
4. www.vijecenarodars.net
5. www.parlament.gov.rs
6. www.sabor.hr
7. [www.europarl.europa.eu.](http://www.europarl.europa.eu)